

**KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALAUS APSAUGOS REGLAMENTO
TVIRTINIMO AKTAS**

2025-12-10 Nr. IRKLS-18
(data)

Klaipėda
(tvirtinimo vieta)

Tvirtinu Eidukų kaimo etnoarchitektūrinė sodyba, unikalus kodas Kultūros vertybių registre 1420
kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre

individualų apsaugos reglamentą

Parengimo data: 2025 m. gruodžio 09 d.

Rengėjas (-ai): Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus
vyriausioji specialistė Ingrida Gečienė

Apsaugos zona (pažymėti):

laikinai nenustatoma apsaugos zona

nenustatomas fizinės apsaugos pozonis

nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Apsaugos zonos ir jos pozonių ribų plano techninį rengimo darbą atliko:

Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planą sudarė Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros
ministerijos, 2024-05-29

Prie tvirtinimo akto pridedama: Individualus apsaugos reglamentas, 4 lapai

Kultūros paveldo departamento prie
Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio
skyriaus vedėjas

(tvirtinančiojo pareigos)

(parašas)

Almantas Mureika

(vardas, pavardė)

A.V.

Kultūros paveldo objektų individualių apsaugos
reglamentų išdavimo taisyklių
1 priedas

PATVIRTINTA

Kultūros paveldo departamento prie
Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus
Vedėjas

2025 m. gruodžio 10 d., tvirtinimo aktu Nr. IRKLS-18

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALUS APSAUGOS REGLAMENTAS

2025-12-10 Nr. IRKLS-17
(data)

Klaipėda
(parengimo vieta)

I. BENDRIEJI DUOMENYS

1. Bendrieji kultūros paveldo objekto duomenys¹:

1.1. pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre (toliau – Registras) _____

Eidukų kaimo etnoarchitektūrinė sodyba, unikalus kodas Kultūros vertybių registre 1420

1.2. adresas *Klaipėdos rajono sav., Veiviržėnų sen., Eidukų k. 4*

1.3. įrašymo į Registrą teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) _____

Kultūros vertybių apsaugos departamento direktoriaus 2004-12-31 įsakymas Nr. Į-531

1.4. inicijavimo skelbti saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -

1.5. skelbimo saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) _____

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-04-29 įsakymas Nr. IV-190 „Dėl nekilnojamiųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“

1.6. skelbimo kultūros paminklų teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -

1.7. unikalus žemės sklypo Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) 4400-6263-8888

1.8. unikalus statinio Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre)

Troba (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 29853), unikalus statinio Nr. 5596-0004-8013;

Klėtis (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 29854), unikalus statinio Nr. 4400-0186-8268;

Tvartas (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 29855), unikalus statinio Nr. 4400-0186-8602.

1.9. yra kito kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje (kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Registre): -

1.10. vertingosios savybės ar saugomos dalys ir elementai užfiksuoti ir teritorijos ribos apibrėžtos/nustatytos (kultūros paveldo objekto apskaitos dokumento pavadinimas, data, Nr. , sudaręs/patvirtinęs subjektas)

2024-08-26 Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos antrosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas Nr. KPD-AV-233/1; Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planą sudarė Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, 2024-05-29.

1.11. už apsaugą atsakinga institucija (pavadinimas, centrinės buveinės ar padalinio adresas)

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinis skyrius, Tomo g. 2, LT-91245 Klaipėda, tel. +370 464 10367 el. p. – klaipeda@kpd.lt

II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

¹ Įrašomi duomenys, žinomi individualaus apsaugos reglamento sudarymo metu. Su pasikeitusiais 1.4, 1.5, 1.8, 1.9 punktuose nurodytais duomenimis valdytojai viešai ir nemokamai susipažįsta Kultūros vertybių registro duomenų bazėje interneto adresu: <http://kvr.kpd.lt/heritage>

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai : _____

2.1. Bendrieji reikalavimai:

2.1.1. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos apsaugos tikslas yra sudaryti sąlygas dabarties ir ateities kartoms nekilnojamąjį kultūros paveldą pažinti, lankyti, juo naudotis.

2.1.2. Saugomos visos Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos dalys, vertingosios savybės ir teritorija:

- vertingosios savybės yra visos pirminio suformavimo dalys bei elementai su istoriniais pakeitimais ir papildymais, kurie patys savaime turi kultūrinės vertės požymių arba kartu su ankstesnių etapų elementais sudaro tokių požymių turinčią visumą, fiksuotą Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos apskaitos dokumentuose kaip vertingosios savybės, kurios tikslinamos ir papildomos tyrimų pagrindu;

- nevertingi tarpai yra įvairūs statybiniai ir kitokie medžiaginiai ir struktūriniai elementai, vėlesnių pakeitimų ir perdirbimų metu įrengti arba kitaip atsiradę pastatų komplekse, nederantys su autentiška medžiaga ir atlikimo technika, neturintys laiko ženklų, keičiantys autentišką formą ir vietą, pastatų komplekso apimtį ir sudėtį, žalojantys kultūrinės vertės požymius, fiksuotus Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos apskaitos dokumentuose.

2.1.3. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos pagrindiniai tvarkymo principai:

- vertingųjų savybių ir išlikusių autentiškų dalių ir elementų išsaugojimas.

- pritaikymas šiuolaikinėms reikmėms, išryškinant saugomas komplekso ir teritorijos autentiškas dalis. Pritaikant kultūros vertybę būtina vadovautis principu, jog esant būtinybei, suderinant valdytojo ir visuomenės poreikius, minimaliai keičiant vertingąsias savybes, privaloma užtikrinti galimybę atkurti būklę, buvusią iki pakeitimų, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus.

- Naujai įrengiamų funkcinės įrangos elementų stilistika, mastelis, medžiagos turi atitikti Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos stilistiką, mastelį bei būdingas medžiagas.

2.1.4. Komplekso statiniai saugomi kartu su teritorija – šių kultūros vertybių užimamu ir su jais funkciškai, kompoziciškai ar istoriškai susijusiu žemės plotu.

2.2. Priežiūros sąlygos:

Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos priežiūros tikslas - išsaugoti gerą fizinę šios kultūros vertybės ir jos teritorijos būklę, palaikyti tinkamą sanitarinę ir priešgaisrinę būklę, išvengti vertingųjų savybių ir sudėtinių dalių bei teritorijos kirimo ir vandalizmo.

Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos savininkai, valdytojai ar naudotojai gali savarankiškai atlikti:

2.2.1. Statinių priežiūros darbus (atlikti apžiūrą, šalinti taršos šaltinius, šalinti (iškirsti) medžius, augančius ant statinio, ištaisyti nedidelius medžiagos defektus, grąžinti į pirmąją vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius elementus, jeigu jie nėra vertingos dalys bei elementai (vertingosios savybės), įrengti ir prižiūrėti įrangą, apsaugančią nuo gaisrų.

2.2.2. Želdinių ir teritorijos priežiūros darbus: atlikti apžiūrą, šalinti taršos šaltinius, grąžinti į pirmąją vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius dangos ir reljefo tvirtinamuosius elementus, jeigu jie nėra vertingos dalys ir elementai, šalinti iš želdynų sausuolius, vėjavartas, vėjalaužas, snieglaužas, nevertingus medžius ir krūmus, valyti ir gydyti atskirų medžių kamienus ir šakas, genėti juos, išlyginti pievų ir vejų paviršių, regeneruoti atskiras vietas.

2.2.3. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos ir be atskiro Kultūros paveldo apsaugos departamento (toliau – Departamentas) Klaipėdos teritorinio skyriaus leidimo, darbai apmokami Pastato savininkų, valdytojų ar naudotojų lėšomis.

2.2.4. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos savininkai, valdytojai ar naudotojai sužinoję apie šios kultūros vertybės pagrindinių sudedamųjų dalių – statinių ar jos teritorijos sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias arba įvykusias avarijas, turi nedelsdamas pranešti Departamento Klaipėdos teritoriniam skyriui ir imtis priemonių statinio vertingoms dalims bei elementams išsaugoti.

2.3. Naudojimo sąlygos

2.3.1. Naudojant Eidukų kaimo etnoarchitektūrinę sodybą ar kompleksines dalis turi būti išsaugota autentiška jų teritorija, vertingosios savybės ir sudarytos sąlygos jas eksponuoti.

2.3.2. Valstybės ar savivaldybių institucijų priimami teisės akta, teritorijų planavimo dokumentai, kuriais keičiama Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos arba atskirų statinių ar jų patalpų naudojimo paskirtis, turi būti derinami Departamento Klaipėdos teritoriniame skyriuje

2.3.3. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinėje sodybos teritorijoje bei komplekso dalyse draudžiama:

2.3.3. a) gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias ir aplinką teršiančias medžiagas;

2.3.3. b) įrengti sąvartynus, laikyti atliekas;

2.3.3. c) naudoti gamybinės stakles ir kitokius mechaninius variklius, darančius dinaminį, vibracinį poveikį ir galinčius sukelti esamų vertybių pokyčius bei avarijas;

2.3.3. d) įrengti laboratorijas ir saugyklas, susijusias su nepalankiu esamoms vertybėms temperatūros ir drėgmės režimu, taip pat chemiškai aktyvių medžiagų naudojimu ir laikymu;

2.3.3. e) naikinti ar kitaip žaloti Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos ir jo aplinkos autentiškumą bei vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre;

2.3.4. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinei sodybai taikomas tausojo naudojimo saugojimo režimas.

2.3.4. a) Tausojamo naudojimo režimo tikslas yra reguliuoti ūkinio ir kitokio praktinio naudojimo poveikį visiems išlikusiems autentiškumo ir kiekybės požymiams bei sumažinti nevertingų intarpų naudojimo įtaką.

2.3.4. b) Tausojamo naudojimo saugojimo režimas numato naudojimo paskirčių ir apimčių regeneravimą taip, kad naudojimas nūdienos poreikiams sukeltų kuo mažesnę neigiamą poveikį arba būtų artimas autentiškai funkcijai ir apimčiai bei būtų sudarytos tinkamos eksponavimo sąlygos, režimu siekiama išsaugoti ir atkurti autentišką arba jai artimą funkciją, praplėsti, reglamentuojant leistino naudojimo paskirtis.

2.3.4. c) Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos paskirtys: visos paskirtys, kurios yra tokios pat arba artimos autentiškai funkcijai, negyvenamos paskirtys, nesusijusios su intensyvia gamyba (pagal statybos techninį reglamentą STR 1.01.03:2017).

2.3.5. Nevertingų intarpų, neturinčių įtakos pastatų komplekso kultūrinei vertei, naudojimo paskirtys keičiamos ar paliekamos esamos, pritaikant tokius interpus bendriems komplekso poreikiams, o apimtys gali būti mažinamos ar paliekamos esamos.

2.4. Tvarkymo sąlygos

2.4.1. Leidžiami visų rūšių tvarkybos darbai: taikomieji tyrimai, konservavimas, restauravimas, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, šių darbų planavimas ir projektavimas. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarkymo darbų prioritetas – restauravimas, kurio tikslas išsaugoti istoriškai susiklosčiusią tūrinę erdvinę kompoziciją, restauruojant, atkuriant prarastus elementus, išryškinant kultūrinę vertę bei pritaikant nūdienos poreikiams.

2.4.2. Galimi darbai, susiję su vertingo užstatymo išsaugojimu. Tvarkymo darbai neturi pažeisti kultūros paveldo komplekso vertingųjų savybių, nustatytų 2024-08-26 Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos antrosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktu Nr. KPD-RM-3074 bei komplekso ir teritorijos autentiškų dalių.

2.4.3. Užstatymo tankis, gali būti didinamas tyrimu pagrindu, atkuriant etnoarchitektūrinės sodybos tūrinę erdvinę kompoziciją.

2.4.4. Pritaikant komplekso dalis ir teritoriją šiuolaikinėms reikmėms, išsaugoti esminę Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tūrinę erdvinę kompoziciją. Atlikus tyrimus bei išsamią vertybės ir ją supančios teritorijos bei aplinkos analizę, galimi užstatymo kitimai, taip, kad nauji statiniai nekonkuruotų su teritorijoje esančiomis kultūros vertybėmis.

2.4.5. teritorijoje esantys nevertingi užstatymo elementai nukeliami arba rekonstruojami, pritaikant jų tūrius ir architektūros išraišką prie bendrų zonos formavimo principų, dėsniumų ir architektūros stilistikos; disonuojantys nevertingi statiniai iškeliami; nevertingi elementai naikinami arba pritaikomi derinant prie supančios autentikos visumos;

2.4.6. Naujai įrengiamų statinių ir funkcinės įrangos stilistika, mastelis, medžiagos turi atitikti Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos stilistiką, mastelį bei būdingas medžiagas.

2.4.7. Vykdamas bei projektuojant teritorijoje esančių pastatų tvarkybos ir tvarkomuosius statybos darbus taikyti pastatui ir teritorijai būdingas apdailos medžiagas, darbų atlikimo technologijas ir spalvinius sprendimus.

2.4.8. Tvarkomieji statybos darbai galimi tik nevertingose komplekso bei pastatų dalyse, vadovaujantis atliktų tyrimų duomenimis.

2.4.9. Prieš pradėdamas Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos ar jos pastatų tvarkomuosius paveldosaugos ar tvarkomuosius statybos darbus būtina atlikti esamos būklės fiksavimo, ekspertinio vertinimo ir natūros tyrimo darbus.

2.4.10. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarkymo darbai yra tvarkybos ir tvarkomieji statybos darbai, kaip tai numatyta Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.

2.4.11. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarkymo darbai (išskyrus planavimą ir projektavimą) atliekami tik gavus Departamento Klaipėdos teritorinio skyriaus pritarimą ar/ir leidimą ir/ar Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka gavus statybą leidžiančius dokumentus.

2.4.12. Saugomos visos komplekso dalys ir elementai, bei vėlesnių pakeitimų elementai, turintys kultūrinės vertės požymių.

2.5. Vertingųjų savybių paveldosaugos reikalavimai bei tvarkymo priemonės:

2.5.1. planavimo sprendiniai - **planinė struktūra, tūrinė erdvinė kompozicija kurią formuoja sodybos pastatai: troba, klėtis, tvartas** (-; būklė gera; TRP; FF Nr. 0.01-0.15; 2011 m., 2024 m.). Saugoma. Galimi visų rūšių tvarkybos darbai. Visi darbai atliekami remiantis tyrimų duomenimis, siekiant išsaugoti autentiškumą - komplekso savybes, apimančias pirminę ar istoriškai susiklosčiusią vertybės išraišką ir savitą pavidalą-formą, panaudotas medžiagas, konstrukcijas, suplanavimą, atlikimo technologiją. Pritaikant pastatus šiuolaikinėms reikmėms, išsaugoti kultūros paveldo objektų erdvinę struktūrą, atlikus išsamią vertybės ir ją supančios aplinkos analizę ir tyrimus.

2.5.2. žemės ir jos paviršiaus elementai - **lygus reljefas** (-; -; FF Nr. 0.4-0.6, 0.08, 0.12; 2011 m., 2024 m.). Saugoma. Veikla, galinti daryti neigiamą poveikį komplekso teritorijos supančiai aplinkai, turi būti suderinta su Departamento Klaipėdos teritoriniu skyriumi.

2.5.3. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **į P nuo sodybos prateka Upitos upelis** (-; -; TRP, FF Nr. 0.10, 0.11; 2024 m.). Veikla, galinti daryti neigiamą poveikį reljefui, turi būti suderinta su Departamento Klaipėdos teritoriniu skyriumi

2.6. Kiti reikalavimai

2.6.1. Prieš pradėdant vertybės tvarkybos darbus būtina atlikti esamos būklės fiksavimo, kvalifikuoto vertinimo ir natūros tyrimo darbus, parengti tvarkybos darbų projektą/-us.

2.6.2. Tvarkybos darbai atliekami pagal parengtą ir Departamento Klaipėdos teritoriniame skyriuje suderintą tvarkybos darbų projektą/-us, gavus leidimą/-us.

2.6.3. Tvarkomųjų paveldosaugos ir tvarkomųjų statybos darbų projekto/-ų sprendiniai privalo būti įvertinti kultūros vertybės ir kultūros paveldo vietovių, kuriose ji yra, vertinųjų savybių išsaugojimo ir poveikio joms aspektu.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai (įrašyti jeigu laikinai nenustatoma apsaugos zona ar nenustatomas fizinės ar vizualinės apsaugos pozonis):

Nustatytas vizualinės apsaugos pozonis. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos vizualinės apsaugos pozonyje :

Planuojami darbai turi nepažeisti Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos vertingųjų savybių. Planuojama užstatymas savo aukščiu, apimtimi ar išraiška negali nustelbti kultūros paveldo komplekso bei jo apžvelgiamumo. Planuojami statiniai, negali būti iškilę virš matomo saugomo kultūros paveldo objekto ar jų grupės, būti matomi saugomo kultūros paveldo objekto ar jų grupės artimoje aplinkoje ir vizualiai savo apimtimi ar aukščiu konkuruoti ar būti didesni už saugomą kultūros paveldo objektą ar jų grupę. Pastatų kompozicija, architektūrinė išraiška mastelis, urbanistiniai sprendimai turi derėti etnoarchitektūrinės sodybos kraštovaizdžio aplinkoje.

Kultūros paveldo departamento prie
Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus
vyriausioji specialistė

(reglamentą parengusio pareigos)

(parašas)

Ingrida Gečienė

(vardas, pavardė)